

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Konnáth Attila ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Csák Anikó ügyvéd által képviselt **alperes** ellen jó hírnév megsértése iránti perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2010. május 13. napján meghozott 10.P.21.166/2009/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét az alábbiak szerint részben megváltoztatja:

Megállapítja, hogy az alperes a 2009. június 25-én a **Helység 1-i** Önkormányzat testületi ülésén tett azon kijelentésével, miszerint „az 1-es számú orvosi rendelőnél az orvosi lakás közüzemi díjainak ellentételezésére van szükség, mert a doktor úr lakásának közüzemi díjait nem hajlandó fizetni ” megsértette a felperes jó hírnevét.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy a **Helység 1-i** Önkormányzat legközelebbi olyan testületi ülésén, melyet a helyi televízió is közvetít, felszólalásában kommentár nélkül tegye meg a következő nyilatkozatot:

„A 2009. június 25-i közgyűlésen tett felszólalásomban valótlanul híreszteltem, hogy a 2007. évi költségvetés előkészítésénél az 1. számú orvosi rendelő közüzemi díjainak tervszáma azért lett volna magasabb, mert dr. felperes a lakásának közüzemi díjait nem hajlandó fizetni.

Ezzel szemben a valóság az, hogy dr. felperes 2009. március 6-át megelőzően a díjakról számlát, felszólítást nem kapott, így a fizetést sem tagadhatta meg.

Mindezekért dr. felperestől elnézést kérek."

Mellőzi az ítéltábla az elsőfokú ítéletnek a felperest az alperes javára fizetésre kötelező perköltség tekintetében hozott rendelkezését.

A felperes által az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására fizetendő kereseti illeték összegét 15.000 (Tizenötezer) Ft-ra leszállítja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 15.000 (Tizenötezer) Ft feljegyzett kereseti illetéket.
Ezt meghaladóan az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Köteles a felperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 15.000 (Tizenötezer) Ft, az alperes ugyanilyen módon szintén 15.000 (Tizenötezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

A felek ezt meghaladóan viselik első- és másodfokú felmerült perkölségeiket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság az ítéletében a felperes keresetét elutasítva kötelezte a felperest az alperes javára 30.000,- forint perkölségnek, az állam javára 30.000,- forint feljegyzett illetéknek a megfizetésére.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes 2000 januárjától teljesített Környén háziorvosi szolgálatot. Ezzel párhuzamosan a környező településeken heti két alkalommal gasztroenterológiai szakrendelést is folytatott. A szolgálati lakásra vonatkozó bérleti szerződést a felperes 2001. április 1. napján kötötte meg az "A" Bt. képviselőjében a **Helység 1** Polgármesteri Hivatallal, mint bérbeadóval. A lakásbérleti szerződés 9. pontja értelmében a felperes kötelessége volt a közüzemi díjak kiegyenlítése, azonban lakáshasználatba-vételi díjat nem kellett fizetnie. Az önkormányzat a víz- és áramszámlákat 2006. évig nem számlázta tovább a felperes részére, valamint azok kiegyenlítésére sem szólította fel. 2006. évtől a felperes a neki megküldött víz- és áramszámlákat maradéktalanul kiegyenlítette. Az önkormányzat 2009. január 20. napján -február 28-i hatállyal - szerződésszegés miatt a felperes ellátási szerződését megszüntette, továbbá felszólította a lakás és a rendelő elhagyására. 2009. február 24. napján a felperes írásban kereste meg a jegyzőt annak érdekében, hogy az általa a szolgálati lakáson és a rendelőn elvégzett, 4.500.000,- forint összértékben meghatározott beruházásai ellenértékét az önkormányzat térítse meg.

2009. február 26. napján a felperes kérelmére összehívott és részvételével megtartott képviselő-testületi ülésről a **Helység 1-i** Községi Televízió közvetítést sugárzott, melyen a felperes olyan tartalmú ajánlatot tett, hogy amennyiben az önkormányzat az általa, utódával kötött praxis adásvételi szerződést tiszteletben tartja és nem ír ki pályázatot e pozícióra, akkor beruházásait térítésmentesen az önkormányzat tulajdonába bocsátja.

A képviselő-testület ezt követően zárt ülésen önkormányzati határozatot hozott, melyben rögzítette, hogy a felperes bérleti jogviszonyának fennállása alatt 1.742.437,- forint el nem évült közüzemi díjtartozást halmozott fel. Tulajdonosi hozzájárulásának hiányában is méltányolta a felperes által az ingatlanokban eszközölt értéknövelő beruházásokat, melynek

következményeként olyan ajánlattal élt a felperes felé, hogy a lakásban megvalósított értéknövelő beruházások ellentételezéseként beszámítja a felperes fenti értékű díjtartozását, így e vonatkozásban a feleket egymás irányába tartozás nem terheli, a váróteremben végzett értéknövelő felújítások ellenértékeként pedig a szakértő által kimunkált bruttó 742.950,- forint megfizetését vállalja a felperes részére. A felperes az ajánlatot nem fogadta el és az általa beépített beruházásokat elbontotta, azokat magával vitte.

Helység 1 Önkormányzat Polgármesteri Hivatala 2009. március 6. napján 1.742.312,- forint végösszegű számlát állított ki a felperes részére a 2004. január 1. és 2008. december 31. napja között általa meg nem fizetett vízdíj és áramdíj vonatkozásában.

A megyei bíróság tényként állapította meg azt, hogy a felperes a víz- és áramdíjakról 2006. évig számlát az alperestől nem kapott, az ezt követően részére átadott számlák ellenértékét azonban kiegyenlítette. Minderre figyelemmel úgy foglalt állást, hogy a felperesnek elévülési időn belül keletkezhetett további közüzemi díjhátraléka.

A megyei bíróság nem csupán a felperesi keresetben kiragadott mondatok - miszerint „Doktor úr x éven keresztül nem rendezte a vízzel, villannyal, tehát egyéb ilyen kapcsolatos témát...és másfél évi veszekedés után jött csak össze elmúlt év márciusától, hogy vízzel, villannyal, tehát közműdíjakkal elszámol”, illetve „Az 1. számú orvosi rendelőnél az orvosi lakás közüzemi díjainak ellentételezésére van szükség, mert a doktor úr lakásának közüzemi díjait nem hajlandó fizetni...Ha valaki ilyen mértékben a község adósa marad...” - önmagábani jogsértő voltát vizsgálta, hanem e kijelentéseket teljes szöveggörnyezetükbe ágyazva elemezte. Ennek során azt a következtetést vonta le, hogy mivel a sérelmezett kijelentések kifejezőmódjukban nem voltak indokolatlanul bántók, sértők, avagy aránytalanul túlzóak, ezért azok nem valósítják meg a Ptk.76.§ szerinti jogsértést, a felperes becsületének, emberi méltóságának megsértésére nem voltak alkalmasak.

Kifejtette, hogy a felperes közüzemi díjakra vonatkozó fizetési hajlandóságának hiányát nem az alperes állította, hanem - a tanúvallomásokból is kitűnően - a 2007. évi költségvetés előkészítése során az alperes 1. számú körzet orvosi rendelő közüzemi díjainak magas tervszáma miatt feltett kérdésére a költségvetést készítő bizottság egy tagja.

Azt is megállapíthatónak tartotta, hogy a február 26-i testületi ülésen elhangzott azon alperesi nyilatkozat, mely szerint „másfél évi veszekedés után jött csak össze elmúlt év márciusától, hogy vízzel, villannyal, tehát közműdíjakkal elszámol” a másfél évi veszekedés nem a felperesre, hanem az önkormányzati képviselő testületre, illetve az önkormányzat különböző bizottságaira vonatkozott. Megállapítását azzal indokolta, hogy a felperes 2006. és 2009. között rendezte az ezen időszakban esedékes közműtartozásait, így ebben az időszakban minden alapot nélkülöző lett volna vele szemben e körben vitát kezdeményezni.

Kiemelte, hogy a felperes a községi önkormányzat által részére kiállított 1.742.312,- forint összegű számlát nem fogadta el, azt nem egyenlítette ki, ezért az alperes azon állítása, miszerint a felperes a község adósa maradt, megfelel a valóságnak.

A megyei bíróság álláspontja szerint a felperes által előterjesztett 500.000,- forint nem vagyoni kár iránti kérelem is megalapozatlan, mivel megállapíthatónak találta, hogy a felperes személyes körülményeinek változása nincs okozati összefüggésben az alperes képviselő-testületi ülésen elhangzott felszólalásával, s ennek eredményeként anyagi helyzete sem változott meg hátrányosan. Önmagában az, hogy az elhangzottak következtében rosszul érezte magát, nem jelenti azt, hogy társadalmi megítélése hátrányosan változott, továbbá a gastroenterológiai szakrendelésétől ezt követően távol maradó 5-10 beteg a kezelték nagy számához képest nem alkalmas annak alátámasztására, hogy a felperes szakmai tevékenységével kapcsolatos bizalom széles körben megingott volna.

A megyei bíróság ítéletében utalt arra, hogy az csupán a felperes szubjektív meggyőződése, hogy a személyét érintő, az alperes által közölt véleménynyilvánításra azért került sor, mert az orvosi praxisjog adásvétele kapcsán vitába került a testülettel.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett elsődlegesen annak megváltoztatása és a keresetének történő helyt adás, másodsorban az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása iránt.

A 2009. február 26. napján és 2009. június 25. napján tett és általa kifogásolt kijelentésekkel kapcsolatban, megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatát kiemelte, azok pontosan azt jelentették, hogy ő nem volt hajlandó a szolgálati lakása után keletkezett rezsiköltségeit fizetni, ezért vele veszekedni kellett.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság olyan tényekre alapította ítéletét, melyeknek épp az ellenkezője nyert bizonyítást az eljárásban. Nem helytálló az az ítéleti megállapítás, mely szerint az alperes nem vele, hanem az önkormányzati szervekkel veszekedett annak érdekében, hogy a felperes a fennálló tartozását fizesse meg, ugyanis a szöveg nyelvtani értelmezése szerint egyes szám harmadik személyben, róla hangzott el a kijelentés.

Helytelen ítéleti megállapításként utalt arra is, hogy a 2007. évi költségvetést előkészítő bizottság és nem az alperes tett olyan megállapítást, hogy fizetési kötelezettségét nem hajlandó teljesíteni. Mivel a jó hírnév sérelme a mástól kapott információ továbbadásával is megvalósítható, az esetlegesen, ámde nem bizonyítottan az önkormányzati szervtől szerzett értesülést az alperesnek nem volt joga nagy nyilvánosság előtt állítani, mivel az állítás nem nyert bizonyítást és valótlan. Abbéli indítványára pedig, hogy az alperes igazolja, megtörtént az őt fizetési kötelezettségének elmulasztása miatt ért felszólítás, az alperes érdemben nem reagált.

Az alperes annak ellenére nevezte őt a falu adósának, hogy 2009. február 26. napján maga is jelen volt annak az önkormányzati határozatnak a meghozatalakor, mely rögzítette, hogy az értéknövelő beruházásainak és az állítólagos rezsihátralékának beszámítását követően további 742.950,- forinttal tartozik az önkormányzat a felperesnek. E határozat alapján az ítéletben az ő tartozásaként kezelt összeget meg sem kellett volna fizetnie.

Valótlannak és személyét sértőnek nevezte a róla tett alperesi kijelentéseket. Álláspontja szerint nem szorul külön bizonyításra az, hogy amennyiben valakit nagy nyilvánosság előtt egy község adósaként tüntetnek fel, az a hivatkozott személyre vonatkozó, negatív társadalmi értékítéletet vált ki. Hivatkozott arra, hogy a praxisjog adásvételéből származtatott elszámolási vitát megelőzően az önkormányzat részéről senkiben nem merült fel a tartozásának megfizettetése iránti igény.

A fellebbezés kiegészítésében az ítéletábra előtt hivatkozott arra, hogy amennyiben az ítéletábra tényként állapítaná meg, hogy a felperest az önkormányzattal szemben tartozás terheli, még ebben az esetben is megvalósul a hamis színben való feltüntetés tényállási eleme.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására és a felperes perkötségben való marasztalására irányult. Hangsúlyozta, hogy az alperes állításaiban a felperes személyét sértő, valótlán tényállításokat nem tett, a testületi üléseken tett nyilatkozataival nem sértette meg a felperes becsületét, illetve jó hírnevét. Állításai tényeket, véleményt és értékítéletet is tartalmaznak. Az elhangzott mondatok az eset összes körülményeit vizsgálva kifejezési módjukban nem voltak indokolatlanul bántók, sértők, aránytalanul túlzók, lealázók és lealacsonyítók, ezért a felperes becsületének, emberi méltóságának megsértésére nem voltak alkalmasak. A felperesi fellebbezés kiegészítése kapcsán utalt arra, hogy a felperes tartozásának megállapítása esetén sem tüntetett fel valós tényeket hamis színben.

A fellebbezés az alábbiak szerint részben alapos.

Az ítéletábra álláspontja szerint a megyei bíróság a perben a szükséges és elégséges körben lefolytatott bizonyítási eljárásban beszerzett bizonyítékokat a Pp.206.§-ának megfelelően helyesen, okszerűen, összességükben értékelve érdemében helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetése azonban részben téves.

A Ptk.78.§.(2) bekezdése szerint a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlán tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A keresetből kitűnően lényegében két állítást sérelmez a felperes, ezen belül is az egyik kijelentés két részre osztandó és külön vizsgálendő megállapításokat tartalmaz.

Az ítéletábra álláspontja szerint a peradatok alapján egyértelműen megállapítható - és ezt az alperes sem vitatta -, hogy 2006. évet megelőzően nem, ezt követően pedig időszakonként továbbította a közüzemi (víz- és villanydíjról kiállított) számlákat a települési önkormányzat a felperes részére és hátraléka megfizetésére a köztük felmerült elszámolási vita kezdetéig nem is szólította fel. Az valós tény, hogy az önkormányzat szerint fennálló tartozását a felperes éveken át nem rendezte, ezért e kijelentéssel az alperes nem valósított meg jogsértést. Ugyan az ebben a szöveggörnyezetben elhangzott azon további kijelentés, miszerint „másfél évi veszekedés után jött csak össze elmúlt év márciusától, hogy vízzel, villannyal, tehát közműdíjakkal elszámol" a felperesre is vonatkozhatna, azonban az

elsőfokú bíróság a szöveggörnyezetre figyelemmel helyesen állapította meg, hogy sérelmezett tényállítás az alperes és az önkormányzati szervek között fennállt vitára vonatkozik. Nem értelmezhető ugyanis másként az elsőfokú ítélet 5. oldalának második bekezdésében írt hivatkozás, aminek értelmében az alperes a 2009. február 26. napján tartott, nyilvános önkormányzati képviselő-testületi ülésen az inkriminált kijelentést követően a jegyzőnek olyan kérdést tett fel, hogy „ezek szerint senki nem tárgyal a felperessel erről a témáról”. Ebből következően a díjhátralék körébe tartozó kapcsolatfelvétel híján fogalmilag kizárt egy másfél évig elhúzódó vita a felek között.

Helyesen indult ki a kifogásolt szöveg értelmezésénél - „a község adósa maradt” - a megyei bíróság azon alapállásból, miszerint ezt a már fentebb is hivatkozott elszámolási vitából eredő tényként értékelte. Ezt az indokolást annyiban egészíti ki az ítéletábla, hogy az immár 2009. évre vonatkozó, az alperes által tett kijelentés a való tényekből okszerűen levont következtetésnek minősül, és habár a felperes személyére vonatkozóan negatív értékítéletet alkot, azonban kifejezőmódjában nem minősül indokolatlanul bántónak, sértőnek, lealacsonyítónak. Hiányzik tehát a Ptk.78.§. (2) bekezdésben megfogalmazott tényállás egyik elengedhetetlen eleme, a sértő jelleg. A tényállási elem hiánya miatt pedig a megyei bíróságnak nem kellett a felek közti elszámolási vita tartalmi kérdéseit vizsgálnia.

A keresetben foglalt másik, a fizetési hajlandóság hiányára vonatkozó előadás tekintetében az ítéletábla nem osztotta a megyei bíróság álláspontját. Alapvetően téves az azon alapuló elsőfokú indokolás, hogy nem az alperes, hanem az önkormányzat akkori pénzügyi bizottsága állította azt, hogy a felperes nem hajlandó fizetni a közüzemi díjakat. Mivel az alperes is önkormányzati tisztséget visel, ezért a bizottsági kijelentés - mégha téves információt is rejt - szervezetrendszeren belüli, belső tájékoztatásként értékelendő, s az alperes a nyilvános képviselő-testületi ülésen tett, erre való hivatkozásával kimerítette a híresztelés törvényi elemét. A híresztelt tényállítás tartalmi vizsgálata során pedig jelen ügyben elsődleges jelentőséggel az bír, hogy a kijelentés mely időszakra vonatkozik. Amennyiben ugyanis a 2009. május 28. napján tartott, nyilvános képviselő-testületi ülésen fent elhangzottak a 2009. év eseményeire vonatkoztak volna, jogsértés megállapításának valóban nem lenne helye, figyelemmel arra, hogy 2009. február 26. napja óta valóban elszámolási vita áll fenn a felperes és az önkormányzat között, melynek eredményeként a felperes az önkormányzat által részére kiszámlázott közüzemi díjak összegét nem fizette meg. A teljes szöveggörnyezet figyelembe vételével azonban kétséget kizáróan megállapítható, hogy a 2007. évi költségvetés kiadási keretszámainak meghatározásakor, tehát olyan időben hangzott el a kijelentés, amikor az önkormányzat a felperest a hátralékos díjtartozás megfizetésére még fel sem szólította. Mivel a fizetési hajlandóság hiánya csak a megfizetendő számlák birtokában és előzetes fizetési felszólítás közlése esetén állapítható meg, ezért az alperes e tényállítása az alperes személyére nézve valótlan és sértő volt.

A keresetben kért nem vagyoni kártérítés vonatkozásában az ítéletábla kiemeli, hogy a nem vagyoni kártérítés megítélésének szükségképpen, elengedhetetlen - de nem egyedüli - feltétele valamely személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítása. A személyiségi jogsértés azonban nem váltja ki feltétlenül a szankció alkalmazását.

A kompenzáció a tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elvesztett helyett másnemű előnyt nyújtó funkciókat tölt be. Ilyen hátrányra vonatkozó adatot az elsőfokú bíróság előtti eljárásban figyelembe vehető vallomást tett tanúk nem szolgáltatottak, s a bizonyítás ilyen irányú kiegészítésére a felperes másodfokon indítványt nem tett.

A felperes megállapításra irányuló keresete tehát részben alapos, ily módon e vonatkozásban alappal kérhetné az alperes elégtétel adására való kötelezését a Ptk. 84.§ (1) bekezdés c./ pontja alapján.

Ugyanakkor, ha személyhez fűződő jog sérelme miatt a bíróság az alperest elégtételt adó nyilatkozatnak a perben nem álló szerv működési körébe eső közzétételére kötelezi, előzetesen tisztáznia kell - hivatalból ugyanis az ítélet végrehajthatóságának biztosítása a bíróság kötelezettsége - hogy a közlésnek nincs-e akadálya. E nélkül az ítéleti rendelkezés végrehajthatatlan volna. Abban az esetben, ha az adott szerv útján való közzétételnek akadálya van, a nyilvános elégtételadásnak más módját kell meghatározni.

Az ítéletelőtti eljárásban azonban az alperes úgy nyilatkozott, hogy jelenleg is önkormányzati képviselő, így nincs akadálya annak, hogy a felperes részére a helyi televízió által közvetített képviselői felszólalás keretén belül adjon elégtételt.

A fentiekre figyelemmel az ítéletelőtti a Pp.253.§.(2) bekezdése értelmében a megyei bíróság ítéletét részben megváltoztatta.

Az azonos arányú pervesztesség-pernyertességre tekintettel a feljegyzett kereseti és fellebbezési eljárási illetékviselési kötelezettséget a felek közt megosztva akként rendelkezett, hogy mindkét fél viseli saját felmerült első- és másodfokú költségeit (Pp.81.§.(1) bekezdés, 6/1986.(VI.26.) számú IM. rendelet 13.§.(2) bekezdés).

Győr, 2011. évi április hó 5. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr. Menyhárdné dr. Sarmon Hedvig sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

Tisztviselő